

ДЖОН СТАЙНБЕК МОЛИ МОРГАН

Превод от английски: Н. Василев, 1964

chitanka.info

Моли Морган слезе от влака в Сълийнъс и около час чака автобуса. Голямата кола беше празна: в нея пътуваха само шофьорът и Моли.

— Знаете, аз никога не съм ходила в Райските пасбища — каза тя. — Далече ли е от шосето?

— Около три мили — отговори шофьорът.

— А ще намеря ли там кола до Пасбищата?

— Не, ако не ви посрещне някой.

— Но как ще стигна дотам?

Шофьорът с явно удоволствие мина през проснатия на пътя заек.

— Аз само мъртви газя — поясни той с извиняващ се тон, — а тези, които попадат в светлината на фаровете, се мъча някак да заобиколя.

— Разбирам, но как все пак ще стигна до Райските пасбища?

— Не зная. Сигурно пеш. Всички ходят пеш, ако не ги посрещнат.

Когато я свали на отклонението, Моли Морган тъжно вдигна своя куфар и закрачи към хълмовете. Но ето, че, изравнило се с нея, изскърца със спирачките си старо фордово камионче.

— В долината ли, мем?

— Да, да, в долината.

— Тогава седайте. Не се бойте де. Аз съм Пат Хамбърт. Живея в Пасбищата.

Моли хвърли поглед на прашния човек, който седеше зад кормилото, и прие поканата.

— Аз съм вашата нова учителка. Тоест надявам се, че ще бъда тук учителка. Не знаете ли къде живее мистър Уайтсайд?

— Как да не зная, аз точно натам отивам. Той е председател на нашия училищен съвет. И аз, знаете, също влизам в съвета. Там всички гадаехме каква сте... — Той изведнъж се смути и се изчерви под пласта прах. — Тоест, разбира се, аз исках да кажа какво представлявате вие. С предишната учителка, откровено казано, се намъчихме. Тя работеше добре, но много често боледуваше. Пък и нервна беше. А после ни напусна поради своите болести.

Моли пощипваше краищата на пръстите си в ръкавиците.

— В писмото, което получих, се казва да отида при мистър Уайтсайд. Как е той, добре?... Ах, какво говоря. Искях да попитам що

за човек е той?

— О, с него вие много добре ще се разберете. Той е славен старец. Родил се е в същата къща, в която и сега живее. И в колеж се е учил като вас. Хубав човек. Повече от двадесет години е председател на училищния съвет.

Като излезе от колата пред голямата старинна къща на Джон Уайтсайд, Моли истински се изплаши.

„Ето, сега ще започне — помисли си тя. — Но защо се страхувам? Какво ще ми направи той?“

Моли беше само на деветнадесет години; чувствуваше, че предстоящият разговор за първата ѝ работа е най-важното събитие в нейния живот.

На път към къщата тя никак не се успокои. Пътечката минаваше между хубави малки цветни лехички, които бяха заградени с подкастриени храсти, и изглеждаше, че този, който е садил тези цветя, им бе внушил: „Растете и се размножавайте, но не растете много високо и не се размножавайте много изобилно, а най-добре е да се пазите да изскачате на тази пътечка“. Тук във всичко се чувствуваше твърда ръка — насочваща и поправяща.

Голямата бяла къща изглеждаше много внушително. Жълтите дървени жалузи бяха спуснати, за да не проникват в стаите лъчите на пладнешкото слънце. Когато Моли стигна до средата на пътечката, видя веранда — топла, широка, приветлива, като прегръдка.

„Като видиш стълбището и веднага можеш да кажеш — гостоприемна ли е къщата, или не. Ами ако вратата беше мъничка, а нямаше никакво стълбище?“ — мярна се в главата на Моли. Но въпреки гостоприемността на широките стъпала и голямата парадна врата, боязливостта не я оставяше. Тя позвъни.

Вратата се отвори; пред Моли стоеше едра спокойна жена и я гледаше с усмивка.

— Надявам се, че вие нищо не продавате — каза мисис Уайтсайд. — Аз вечно купувам това, което не ми трябва, а после все се ядосвам.

Моли се засмя. Тя изведнъж се почувствува много щастлива. До тази минута и тя самата не знаеше колко се боеше.

— О, не! — извика тя. — Аз съм новата учителка. В писмото беше казано, че с мене ще поговори мистър Уайтсайд. Може ли да го

видя?

— Разбира се. Той точно сега обядва. А вие обядвахте ли?

— Да, разбира се. Тоест не.

Мисис Уайтсайд се учуди и като я пропусна да влезе, каза:

— Приятно ми е да чуя един толкова определен отговор.

Тя въведе Моли в голяма столова, където край стените имаше бюфети от червено дърво. Квадратната маса беше отрупана с чинии.

— О, Джон вече е обядвал и излязъл. Седнете, мила госпожице. Сега ще ви донеса печено.

— Не, какво правите! Благодаря ви, наистина не е нужно. Аз само ще поговоря с мистър Уайтсайд и веднага ще си отида.

— Седнете, седнете. Първо трябва да се подкрепите.

— Ами той... много ли е строг? Искам да кажа... с новите учители?

— А, според обстоятелствата — отговори мисис Уайтсайд. — Ако не е ял, той е същински звяр и страшно им крещи. А ако току-що е станал от масата — е свиреп, но с мярка.

Моли радостно се засмя.

— Вие, разбира се, имате деца — каза тя. — Възпитали сте много-много деца и ги обичате.

Мисис Уайтсайд се намръщи.

— Не, мене ме е възпитало дете. Само едно дете. И как само ме възпита! Как можех да се справя с него. А сега той се е заел с възпитанието на кравите, горкият. Не, лошо се получи...

Когато Моли си похапна, мисис Уайтсайд отвори страничната врата и каза:

— Джон, търсят те.

Тя побутна Моли през прага и Моли се намери в стая, която приличаше на библиотека — там имаше големи шкафове, пълни със стари, дебели, хубави подвързани книги с позлатени надписи. Но стаята беше и гостна — там имаше камина с лавичка от червени тухли и на нея бяха поставени различни чудни вази. Над камината висеше на гвоздей огромна лула от морска пяна, като пушка на ремък. Край камината бяха наредени няколко старинни кожени кресла-люлки, украсени с пискюли, с пружинени седалки. Креслата бяха необикновени — звъняха и пееха, когато някой се люлееше в тях. И най-сетне тази стая беше и кабинет — там имаше старомодно бюро с

капак на ролки, а зад него седеше Джон Уайтсайд. Когато той вдигна глава, Моли помисли, че никога не е виждала такива добри и същевременно строги очи и такива бели коси. Бели-бели, сякаш дори синкави, копринени коси — цяла купа.

— Казвам се Моли Морган — представи се церемониално Моли.

— Да, да, мис Морган, чаках ви. Може би ще седнете.

Тя седна в една люлка и пружините застанаха, сякаш в сладка мъка.

— Обичам тези кресла — каза тя. — Когато бях малка, у нас имаше едно такова. — Тук тя помисли, че се държи глупаво. — Аз дойдох да поговоря с вас относно учителското място. В писмото беше казано да дойда при вас.

— Напразно се вълнувате така, мис Морган. Аз вече много години беседвам с всеки нов учител и досега — той се усмихна — не зная как става това.

— О... много се радвам, мистър Уайтсайд. Аз никога не съм постъпвала на работа. Наистина се уплаших.

— Та така, мис Моли Морган, доколкото разбирам, целта на нашия разговор се състои в това, че аз трябва поне малко да се запозная със събитията от вашия минал живот и да си съставя известна представа за вас. Предполага се, че към края на разговора аз вече ще узная нещо за вас. А сега, когато ви са известни моите намерения, мисля, че ще бъдете смела и ще се постараете да ми направите добро впечатление. Струва ми се, ако разкажете малко за себе си, ще бъде точно това, което е нужно. Само няколко думи — какво момиче сте и откъде сте дошла при нас.

Моли бързо кимна.

— Добре, ще се постарая, мистър Уайтсайд.

И тя почна да си спомня.

Стара, мръсна, небоядисана къща; откъм двора широко стълбище, към перилата поставени кръгли легени. Качили се на високата върба, двамата ѝ братя, Джо и Том, викат един на друг: „Сега аз съм орел!“ — „А аз съм папагал!“ — „А аз съм петел!“ — „Гледай!“ Открехва се вратата и с уморен вид наднична майка им. Колкото и да се вчесваше, косите ѝ никога не лежат гладко.

Изскочилите от прическата гъсти къдри падат по бузите. Очите ѝ винаги са зачервени, а ръцете дълбоко напукани.

— Том! Джо! — вика тя. — Там ще се пребиете. Защо ме плашите така? Нима никак не обичате майка си?

Гласовете на дървото замлъкват. Шумната напереност на орела и петела е задушена от угризения на съвестта.

Моли седи в прашното дворче и намотава парцал около пръчка. Тя се мъчи да си представи, че това е висока леди с рокля.

— Моли, ела да поседиш с мене. Аз тъй съм уморена днес.

Моли тика пръчката в земята.

— Ех че ще ви натупам, мис, когато се върна — съска свирепо тя.

После покорно влиза в къщата.

Майката седи в кухнята в кресло с висок гръб.

— Ела при мене, Моли. Поседи малко с мене. Обичай ме, Моли. Обичай ме поне капчица. Ти си моята славна дъщеричка, нали?

Моли се върти неспокойно на стола.

— Нима не обичаш майка си, Моли?

Момиченцето се чувства много нещастно. То знае, че сега майката ще почне да плаче и ще трябва да я гали по разчорлените коси. И Моли, и братята знаят, че те трябва да обичат майка си. Защото тя е направила за тях всичко, буквално всичко. Те се срамуват, че толкова не обичат да седят с нея, но нищо не могат да направят. Когато тя ги вика, а те знаят, че не ги вижда, преструват се, че не я чуват, и като си шепнат тихо, гледат да избягат подалеч...

— Май че трябва да започна от това, че ние бяхме много бедни — каза Моли на Джон Уайтсайд. — Струва ми се, че живеехме просто като просяци. Аз имах двама братя, малко по-големи от мене. Баща ми беше търговски пътник, но мама все пак трябваше да работи. Тя страшно много работеше, за да ни издържа.

Приблизително веднъж на половин година ставаше едно голямо събитие. Сутрин майката тихо излизаше от спалнята. Косите ѝ бяха

вчесани най-старателно, очите блестяха, тя изглеждаше щастлива и почти хубава.

— По-тихо, деца. Татко пристигна — казваше тя с шепот.

Моли и момчетата нечутно се измъкнаха от къщи и дори в двора още говореха с шепот. Новината бързо обхождаше съседните къщи. Скоро дворът, се изпълваше с дечица. Те също говореха с шепот.

— Казват, баща им си дошъл.

— Вярно ли е, че баща ви си дошъл?

— А къде е бил този път?

По пладне в двора се събираха много-много деца. Изгаряйки от нетърпение, те стояха на малки групи и шушукаха помежду си.

И изведнъж шумно се разтваряше кухненската врата и в двора изскачаше бащата.

— Ехей! — викаше той с все сила. — Ехей, дечица!

Моли и братята се спускаха към него, притискаха се в краката му, а той ги вземаше на ръце и ги подхвърляше нагоре като котета.

Тук се суетеше и мисис Морган и развълнувано кудкудякаше:

— Деца, деца! Да не измачкате костюма на татко.

А съседските дечица се премятаха и пищяха от радост.

Това беше по-добро от всякакъв празник.

— А какво ще ви покажа! — викаше бащата. — Почакайте малко и ще видите какво съм ви донесъл. Но сега е тайна.

И когато страстите малко утихваха, той изваждаше на стълбището куфара и го отваряше. Там имаше такива подаръци, каквито децата никога не бяха виждали: чудновати механични играчки — тенекиени бръмбарчета, които можеха да пълзят, танцуващи дървени негри, чудни екскаватори, с които можеше да се копае пясък. Тук имаше дивни стъклени топчета, в центъра на които седеше мечка или куче. Той носеше по нещо за всекиго, за всекиго по няколко неща. Сякаш всички големи празници се бяха струпали в един.

Чак привечер децата се успокояваха малко и никой вече не пищеше изведнъж ни в клин, ни в ръкав. И тогава Джордж Морган сядаше на стъпалото, а всички сядаха около него, и той им разказваше за своите приключения. Този път той е бил в Мексико, точно тогава, когато там имало революция. А освен това е ходил в Хонолулу, видял е вулкан и се е носил върху дъска по вълните на прибоя. И вечно градуве, и вечно хора, различни хора, и вечно приключения,

хиляди забавни случаи, смешни-смешни. Да разкаже всичко беше невъзможно. След училището те пак се събираха, за да слушат и слушат безкрай. По целия бял свят скиташе Джордж Морган, като събираше чудни приключения.

— Що се отнася до нашия семеен живот — каза мис Морган, — аз бих казала, че почти не съм имала баща. Той рядко идваше в къщи от търговските пътувания.

Джон Уайтсайд тъжно кимна.

Моли почна машинално да глади полите на роклята си, погледът ѝ се замъгли.

Веднъж той донесе в кутия едно късокрако рунтаво кученце, което незабавно опика пода.

— А каква порода е това куче? — попита Том с вид на познавач.

Бащата високо се засмя.

Колко беше млад! Сякаш беше двадесет години по-млад от майката.

— Това кученце е за долар и половина — обясни той. — За долар и половина може да се купят много кучешки породи. Знаеш ли на какво прилича това? Представи си, че ти влизаш в сладкарница и казваш: „Дайте ми за пет цента ментови бонбони, дъвчащи и малинови карамели“. А пък аз отида и кажа: „Дайте ми за долар и половина кучешка смес“. Разбра ли от каква порода е това куче? То принадлежи на Моли и Моли трябва да му измисли име.

— Аз ще го нарека Джордж — каза Моли.

Бащата някак странно ѝ се поклони и каза:

— Благодаря, Моли.

И всички забелязаха, че този път той не се смее.

На другия ден Моли стана много рано и изведе Джордж в двора, за да му покаже къде какво има. Тя отвори едно скривалище, където се пазеха два пенса и едно златно копче на полицай. Като постави предните крака на кученцето на стобора, показа му училището, което се виждаше в дъното на улицата. И накрай улови Джордж под

мишница и се качи на върбата. От къщи излезе Том и почна да се върти под дървото.

— Гледай да не го изтървеш! — извика той.

И в същата минута кученцето се превъртя в ръцете ѝ и падна. То глухо плъсна на твърдата земя. Едното краче се прегъна неестествено и кученцето заквича провлачено, страшно, като хълцукаше и се задъхваше. Моли слезе от дървото разбита, потресена. Бледен, с изкривено лице, Том се надвеси над кученцето, а Джордж, кученцето, все квичеше и квичеше.

— Така не бива! — извика Том. — Не бива! — Той се спусна към купчината нарязани дърва и се върна с брадвата.

Моли беше така зашеметена, че дори не се обърна, но Том замижа, преди да го удари. Квиченето веднага секна. Том хвърли брадвата и прескочи през оградата. Моли видя как той се спусна да бяга, сякаш го гонеха по петите.

В тази минута от къщата излязоха Джо и бащата. Моли и сега помни колко измъчено, слабо и сиво стана лицето му, когато той видя кученцето. Моли го погледна и заплака.

— Аз го изтървах от дървото и то се преби, а Том го удари и после избяга...

Гласът ѝ беше като чужд. Бащата притисна към себе си главата на момичето.

— Горкият Том! — заговори той. — Запомни, Моли, ти никога не бива да му споменаваш нито дума за това и да го гледаш така, като че ли помниш.

Той покри кученцето с рогозка.

— Трябва да го погребем — каза той. — Аз разказвал ли съм ви някога за китайските погребения, на които присъствувах, за книжните цветя, които хвърляха във въздуха, за тлъстичките печени прасенца на гроба? — Джо пристъпи по-близо и дори в очите на Моли се появи любопитство. — Случи се така...

Моли погледна Джон Уайтсайд и ѝ се стори, че той изучава внимателно някакъв документ на своето писалище.

— Когато бях на дванадесет години, баща ми загина при катастрофа — каза тя.

Щастливото време продължаваше обикновено две седмици. И неизбежно настъпваше денят, когато Джордж Морган отиваше в града и не се връщаше оттам до късна нощ. Майката рано ги туряше да спят, но те пак чуваха как той влизаше в стаята, като се блъскаше в мебелите, чуваха неговия глас, който достигаше до тях през стената. В такива нощи гласът му звучеше тъжно и смутено — той никога не говореше така. Децата лежаха в леглото си със затаен дъх, те знаеха какво значи всичко това. Сутринта той ще замине и отнесе със себе си сърцата им.

Те безкрайно спореха кой е той. Баща им беше щастлив аргонавт, прекрасен рицар. Добродетелта, безстрашието и красотата бяха негова броня.

— Някога — казваха момчетата, — когато пораснем, ще тръгнем с него и ще видим всичко.

— И аз ще дойда — заявяваше решително Моли.

— Но ти си момиче, не бива.

— Че какво пък, той ще ми позволи. Вие знаете, че ще позволи. Той ще ме вземе със себе си, ще видите.

Когато той заминаваше, майката отново ставаше тъжна и ходеше със зачервени очи. Тя свадливо искаше тяхната любов, сякаш беше пакет, който можеха да ѝ пъкнат в ръцете.

Веднъж бащата замина и вече не се върна. Той и преди никога не им изпращаше пари и дори не им пишеше, но сега той изчезна съвсем. Те го чакаха две години, а после майката каза, че той сигурно е умрял. Децата изтръпнаха само при тази мисъл, но не поискаха да повярват, че това е възможно. Такъв прекрасен и добър човек като баща им не можеше да умре. Той пътува и сега в някакъв непознат край. Има основателна причина, която му пречи да се върне при тях. Кога да е тази пречка ще изчезне и той ще дойде — в едно прекрасно утро ще се появи тук с такива подаръци и истории, каквито никога не е имало. Но майката каза, че, както изглежда, с него се е случила авария. Той сигурно е загинал. Майката просто обезумя от скръб. Тя четеше обявления, които предлагаха работа в къщи. Децата правеха книжни цветя и срамежливо се опитваха да ги продават. Момчетата се опитаха да разпространяват списания, семейството гладуваше. В

края на краищата, когато вече стана нетърпимо, момчетата избягаха от къщи и постъпиха във флотата. След това Моли ги виждаше толкова рядко, колкото виждаше преди баща си, и така се измениха, станаха такива шумни и груби, че и не искаше да ги вижда по-често. Братята станаха чужди.

— Аз завърших средно училище, отидох в Сан-Хосе и постъпих в учителски колеж. Работех като слугиня у мисис Елън Морит и получавах срещу това стая и храна. Майка ми умря още преди да завърша училището, така че аз съм сираче.

— Много ви съчувствувам — промърмори Джон Уайтсайд.

Моли пламна.

— Аз не исках да предизвикам вашето съчувствие, мистър Уайтсайд. Но вие казахте, че искате да знаете всичко за мене. Всеки човек кога да е става сирак.

Моли работеше, за да получи стая и храна. Тя вършеше всичко, каквото се полагаше да върши една постоянна слугиня, но пари не ѝ плащаха. Пари за облекло тя събираше, като работеше през лятната ваканция като продавачка. Мисис Морит умееше да дресира своите прислужнички.

— Аз вземам за прислуга някое неопитно момиче, което не струва и един цент — обичаше да повтаря мисис Морит, — и след половин година то вече може да си изкарва петдесет долара на месец. Много жени знаят това и просто примамват моите момичета. Ето тази е първата студентка, която се реших да наема, и дори и тя има явни успехи. Тя наистина твърде много чете. Аз винаги ѝ казвам, че в десет часа слугинята вече трябва да спи, иначе не ще може да работи добре.

Методът на мисис Морит се заключаваше в това, че тя без раздражение, но твърдо хокаше своите слугини за всяка дреболия. „Аз не искам да ви се карам, Моли, но ако не избърсвате грижливо среброто, по него ще останат петна.“ „Ножът за масло трябва да се слага тук, Моли. Тогава ето тук ще можете да турите чашата.“

— Аз всеки път всичко аргументирам — казваше тя на своите приятелки.

Вечер, след като измиеше съдовете, Моли седнаше на кревата си и почваше да чете, а когато угасваха лампата, лягаше и мислеше за баща си. Това беше смешно, тя знаеше. Напразно губене на време, не повече... Баща ѝ влизаше в стаята — носеше редингот, райе панталон и цилиндър. В ръцете си държеше огромен букет от червени рози.

— Аз не можех да дойда по-рано, Моли. Обличай се по-скоро. Сега ще отидем с тебе да купим вечерната рокля, която е изложена на витрината на „Прусия“. Но трябва да бързаме. Тази вечер отиваме в Ню Йорк. Аз вече взех билети. По-скоро, Моли! Какво стоиш с отворена уста?...

Това беше толкова глупаво. Защото бащата беше умрял. Впрочем в дъното на душата си тя не вярваше в това. Той живее някъде, животът му е прекрасен и кога да е той ще се върне при нея.

Моли казваше на една от училищните си другарки:

— Разбираш ли, аз и не вярвам, и вярвам в това. Ако някога науча, че той наистина е умрял, това ще бъде ужасно. Просто не мога да си представя какво ще стане с мене. Не искам да си помисля, че някога точно ще науча, че той не е жив.

Когато умря майка ѝ, тя не почувствува нищо друго, освен угризения на съвестта. Майка ѝ толкова много искаше да я обичат децата и не знаеше как да постигне тази любов. Тя ги отблъсна от себе си със своята натрапчивост.

— Това е май всичко — завърши Моли. — Получих диплом и ме изпратиха тук.

— Може би това е най-ясният разказ, който съм слушал досега — забеляза Джон Уайтсайд.

— Значи, вие смятате, че мога да получа това място?

Старецът хвърли бърз поглед на голямата лула над плочата на камината.

„Това е негов приятел — помисли си Моли. — Те си имат свои тайни.“

— Да, мисля, че ще получите тази работа. Дори мисля, че вече сте я получили. Ами къде възнамерявате да живеете, мис Морган? Трябва да си намерите някъде стая и пансион.

И преди да разбере какво говори, Моли каза:

— Искам да живея тук.

Джон Уайтсайд изумено отвори очи.

— Но ние никога не сме имали квартиранти, мис Морган.

— О! Много съжалявам, че казах това. Но толкова ми хареса у вас.

Той повика:

— Уила!

А когато жена му отвори вратата, каза й:

— Тази млада леди иска да се настани у нас. Тя е нашата нова учителка.

Мисис Уайтсайд се намръщи.

— Не съм очаквала такова нещо. Ние никога не сме имали квартиранти. Тя е много хубава, за да живее близо до такъв глупак като Бил. Какво ще стане с неговите крави? От грижи няма да вдигна глава... Вие можете да спите в третата спалня горе — продължи тя, като се приближи към Моли, — само че се боя, тя не е много слънчева.

Животът се преобрази. Моли изведнъж разбра, че е кралица. Още от първия ден тя спечели възторжената любов на учениците, защото и тя ги разбираше и — което е много по-важно — не им пречеше да я разбират и те. Тя не осъзна отведнъж, че стана важна личност. Ако в дюкяна двама фермери започваха да спорят за нещо, което се отнасяше до историята, литературата или математиката, и спорът се затягаше, те си казваха:

— Я да попитаме учителката. Ако пък и тя не знае, ще прочете в книжките си.

Моли много се гордееше, че може да отговаря на такива въпроси. Уреждаха ли някъде вечеринка — канеха Моли да помогне да украсят помещението и се съветваха с нея за напитките и гощавката.

— Струва ми се, че трябва да се окачат навсякъде борови клонки. Те са толкова красиви и така приятно миришат. На празник миришат.

Смяташе се, че тя знае всичко и във всичко може да помогне, и това много я радваше.

В къщи, в кухнята, тя безропотно изпълняваше разпорежданията на мърморката Уила. Когато измина половин година, мисис Уайтсайд се оплака на мъжа си:

— Ако Бил имаше в главата си поне мъничко ум. Поне... Ако можеше поне мъничко да мисли... — И тя замълча.

Вечер Моли пишеше писма на онези малко приятелки, които имаше в учителския колеж, писма, пълни с радост и разни истории из живота на съседите ѝ. Тя трябва да присъствува на всички вечеринки, за да поддържа престижа си. В събота тя отива да се разхожда в планината и донася оттам папрат и диви цветя, които сади около къщата.

Бил Уайтсайд хвърли на Моли един-единствен поглед и веднага избяга при своите крави. Много време мина, преди той да се реши да влезе с нея в продължителен разговор. Той беше снажен и представителен млад човек, който не притежаваше нито строгата доброта на баща си, нито склонността към смях на майка си. Но в края на краищата започна да ходи по следите на Моли и да я гледа отдалеч.

Една вечер, изпълнена с чувство на благодарност за своето щастие, Моли разказа на Бил за баща си. Те седяха на сгъваеми платнени столове на верандата и чакаха да изгрее луната. Тя му разказа за редките идвания на баща си и за неговото изчезване.

— Разбирате ли ме, Бил? — извика тя. — Моят мил баща е жив. Моят баща. Нали е жив, Бил?

— Възможно е — отвърна Бил. — Но ако се съди по това, което вие разказвате, той е доста безотговорен субект. Простете ме, Моли... Ако не е умрял, не разбирам защо нито веднъж не ви е писал.

Моли изтръпна. Това бяха същите доводи, които и тя пропъждаше от себе си през всичките тези години.

— Да, разбира се — каза тя сухо. — Разбирам. А сега аз искам да поработя, Бил.

На върха на един от хълмовете, които обграждаха долината на Райските пасбища, имаше стара къщурка. Оттам се откриваше изглед към околността и близките пътища. Разказваха, че тази колиба била построена от разбойника Уаскърс и че той живял в нея цяла година, а през това време полицейски отреди го търсели из целия окръг. Колибата беше местна забележителност. Рано или късно всеки жител

на долината трябваше да я разгледа. Току питаха Моли дали е ходила там.

— Още не — отговаряше тя, — но непременно ще ида. Някоя събота. Зная пътеката.

Една сутрин тя обу туристически обувки и облече памучна пола. Бил нерешително се приближи до нея и поиска разрешение да я придружи.

— Не — отвърна тя. — Вие трябва да работите. Как мога да ви откъсна от работата?

— По дяволите работата! — каза Бил.

— И все пак аз ще отида сама. Не искам да ви обиждам, Бил, просто искам да отида сама.

Съжаляваше, че не му разреши да я придружи, но това, което той каза за баща ѝ, я изплаши. „Аз искам това да бъде приключение — мислеше си тя. — А ако Бил тръгне с мене, няма да е приключение. Ще бъде само разходка.“

Час и половина се катери тя по стръмната пътека, която се виеше между дъбове. Окапалите листа бяха хлъзгави като стъкло, слънцето печеше. Въздухът беше напоен с аромат на папрат и влажен мъх. Когато Моли най-сетне стигна до върха, беше изпотена и задъхана. Къщичката беше на малко сечище — дървена къщурка, само една стая без прозорци. Вратата зееше като черна дупка. Тук цареше тишина, оная трептяща тишина, когато само бръмчат мухи и пчели и свирят щурци. Целият планински склон тихо пееше, огрян от слънчевите лъчи. Моли на пръсти се приближи до къщичката. Сърцето ѝ силно биеше.

— Ето го приключението — прошепна тя. — Аз съм в къщичката на Уаскърс!

Тя надникна във вратата и видя един бягащ гущер. Челото на девойката докосна една паяжина, която сякаш се опита да я спре. Къщичката беше празна — само пръстен под и гнили дървени стени, и онзи въздух дъх на запустение, който излъчва земята, която отдавна не е видяла слънце. Моли беше извън себе си от възмущение.

„Нощем той е сядал тук. Понякога му се е струвало, че към колибата се приближават хора, той е излизал от вратата като дух на тъмнината и е изчезвал, стопявал се е в мъглата.“ Тя погледна надолу, към долината на Райските пасбища. Тъмнозелени квадрати на градини,

жълти жита, а зад тях — светлокафяви, в морава мъглица планини. Между фермите се виеха и кръстосаха пътища, като някъде заобикаляха нива, другаде извиваха край огромно дърво, а по-нататък — планински склон. Над цялата долина висеше мараня.

— Не, просто не ми се вярва! — шепнеше Моли. — Чудесно! Истинско приключение!

Лек ветрец се появи над долината и замря, сякаш някой въздъхна насън.

„А денем младият Уаскърс е гледал долината така, както аз сега я гледам. Стоял е на това място и е гледал към пътя долу. Той е носел пурпурна жилетка, везана със златни ширити, голфът е покривал стройните му крака. Колелцата на шпорите той е превързвал с копринени панделки, за да не звънят, когато ходи. Понякога на пътя е забелязвал конния полицейски отред. За щастие конниците вървели с наведени глави и не гледали нагоре към планината. Уаскърс се е смее, но все пак му е било страшно. А понякога е пеел. Тихи, тъжни песни — знаел е, че няма да живее дълго.“

Моли седеше на хълма, подпряла с длани главата си. Младият Уаскърс стоеше до нея, той имаше веселото лице на баща ѝ, неговите блестящи очи — такива бяха очите на баща ѝ, когато изскачаше на стълбището и викаше: „Ехей, дечица!“ И всичко това беше сякаш едно от бащините ѝ приключения. Моли се сепна и стана. „Е, сега трябва да се върна към самото начало и отново да обмисля всичко.“

Привечер мисис Уайтсайд изпрати Бил да търси Моли. „Всичко се случва. Ами ако си е навяхнала крака?“ Но щом Бил свърна от пътя по пътеката, Моли излезе насреща му.

— А ние вече започнахме да се безпокоим, че сте се заблудили — каза той. — Колибата ли ходихте да видите?

— Да.

— Смешна развалина, нали? Най-обикновена стара барака. Тук, в долината, такива има колкото искате. Но няма да повярвате колко много хора отиват да видят само нея. И което е най-смешното — никой не може да каже със сигурност, че Уаскърс поне веднъж е бил там.

— Той там е живял, сигурна съм!

— А защо мислите така?

— Не зная.

Бил стана сериозен.

— Всички смятат, че Уаскъс е герой, а всъщност той е само един крадец. Започна с кражби на коне и овце, а свърши с ограбване на пощенските коли. А уби и няколко души. Аз мисля, Моли, че ние трябва да учим хората да мразят грабителите, а не да им се покланят.

— Разбира се, Бил — каза тя уморено, — вие сте напълно прав. Добре ли ще е, ако известно време помълчим? Аз съм малко уморена и нервите ми не са в ред.

Мина година. Върбите се украсиха с пухести обеци, по склоновете на планините запъстряха диви цветя. Моли сега знаеше, че в долината на Райските пасбища тя е и необходима, и обичана. Канеха я дори на заседанията на училищния съвет. Преди, когато тези загадъчни и тържествени събрания ставаха при затворени врати, те предизвикваха у всички свещен трепет. Но след като Моли беше допусната в гостната на Джон Уайтсайд, тя узна, че училищният съвет се занимава с изгледите за реколтата, разказва разни истории и беззлобно клюкарствува.

Бърт Монро, избран в съвета в началото на есента, през пролетта стана най-дейният му член. Защото именно той предложи да се уреждат в училищната сграда танцувални вечери, той измисли всички любителски спектакли и пикници. Той дори определи награди за най-добри програми. Членовете на училищния съвет възлагаха на Бърт Монро големи надежди.

Една вечер Моли слезе от стаята си със закъснение. Както винаги по време на заседанията на съвета, мисис Уайтсайд седеше в столовата.

— Аз няма да отида днес там — каза Моли. — Нека веднъж заседават и без мене. Понякога си мисля, че ако не съм там, те ще си разказват съвсем други истории.

— Идете, идете, Моли, как може да мислите така! Та нима ще могат да заседават сами? Те са така свикнали с вас, че нищо няма да направят. При това аз съвсем не съм сигурна, че трябва да разказват тези свои други истории.

Моли покорно почука и влезе в гостната. Бърт Монро, който в тази минута говореше нещо, учтиво млъкна.

— Аз току-що разказвах за моя нов ратай, мис Морган. Ще започна отначало, историята е забавна. Трябваше ми, знаете, работник за сенокоса и аз взех този тип под моста на Сълийнъс. Той не можеше да стои на краката си, но се оказа, че му е нужна работа. Сега, когато го взех, виждам, че ползата от него е колкото от млякото на козела, но вече не мога да го изгоня. Този веселяк е обиколил целия свят. Да го чуете само как разказва за местата, в които е бил. Децата ми не позволяват да го изпъдя, дори и да поискам. Разбирате ли, види нещо и започне да разказва — ама така, че просто се чудиш! Децата седят около него с щръкнали уши. А два пъти месечно ходи в Сълийнъс и се напива. Голям пияница. Тамошните полицаи, щом го намерят в някоя канавка, веднага ми телефонираат да ида да го прибера. И вярвате ли, щом изтрезнее, винаги в джеба му ще се намери някакъв подарък за сина ми Мени. С такъв човек нищо не можеш да направиш. Той те обезоръжава, макар за цял месец да не изкарва и един долар.

Моли почувствува, че кръвта застива в жилите ѝ. Мъжете се смееха:

— Много си милостив, Бърт. Да не си решил да държиш шут със заплата? Аз бих се отървал бързо от него.

Моли внезапно се изправи, ужасена, че някой може да попита как се казва този човек.

— Нещо не ми е добре днес — каза тя. — Ако нямате нищо против, джентълмени, ще си отида.

Мъжете станаха и не седнаха, докато тя не излезе от стаята.

Горе тя се хвърли на кревата и зарови лице във възглавницата.

— Това е лудост! — шепнеше тя. — Не може да бъде. Забрави за това! — Тя с ужас забеляза, че плаче.

Изминаха няколко мъчителни седмици. Сега Моли излизаше от къщи без желание. Когато отиваше или се връщаше от училището, тя не вдигаше очи от пътя. „Ако видя непознат човек, ще избягам. Но това е глупаво. Аз просто съм глупачка.“ Само в стаята си се чувствуваше сигурна. От страха, който постоянно я измъчваше, стана бледа и очите ѝ загубиха блясъка си.

— Моли, вие трябва да полегите — придумваше я мисис Уайтсайд.

Но Моли не искаше да легне. Много мисли се въртяха в главата ѝ, когато лежеше в леглото.

На следващото заседание на съвета Бърт Монро не дойде.

Моли малко се успокои и развесели.

— Вие вече сте по-добре, нали, мис Морган?

— Да, да. Нещо не ми беше в ред, бях изстинала. Но ако не бях издържала, можех да се разболея сериозно.

Те заседаваха вече цял час, когато в стаята влезе Бърт Монро.

— Моля да ме извините за закъснението — каза той. — Пак същата история. Моят работник заспал на улицата в Сълийнъс. Сега си отспива в колата. Утре ще трябва да я мия с маркуча.

Гърлото на Моли се сви. Един миг ѝ се струваше, че ще припадне.

— Извинете ме, аз трябва да изляза! — извика тя и изскочи от стаята.

Тя постоя в тъмния хол, подпряна на стената. После повлече бавно крака като автомат, излезе от главния вход и слезе по стълбите.

Нощта беше пълна с шумове. На пътя смътно чернееше автомобилът на Бърт Монро. Моли се учудваше, че краката ѝ, без тя да иска, я водят по пътеката.

— Аз сама се убивам — каза си тя. — Всичко хвърлям на вятъра. Защо?

Ръката ѝ се вдигна и се протегна да отвори портата. Внезапно лекият ветрец, който едва лъхаше над земята, донесе до нея силна миризма. Тя чу пиано хъркане. И изведнъж сякаш вихър мина през главата ѝ. Моли рязко се обърна и се спусна към къщата.

Заклучи вратата на стаята си, седна и застина като каменна, тежко дишайки след бясното тичане. Струваше ѝ се, че са минали няколко часа, преди да стигнат до нея гласовете на излизащите от къщата хора. Забръмча моторът на автомобила на Бърт и затихвайки постепенно, замря в далечината. Сега, когато тя можеше да излезе, силите я напуснаха.

Когато Моли влезе в гостната, Джон Уайтсайд пишеше нещо зад своето бюро. Той стана срещу въпросителния ѝ поглед.

— Вие сте болна, мис Морган. Необходим ви е лекар.

Тя трмаво, като дървена, застана до бюрото.

— Можете ли да намерите човек, който да ме замести? — попита тя.

— Разбира се. Легнете си, ще повикам лекар.

— Вие не ме разбрахте, мистър Уайтсайд. Аз искам днес да замина.

— Какво ви хрумна? Ами че вие сте болна.

— Аз ви казах, че баща ми е умрял... Аз не зная дали е умрял. Боя се... трябва да замина днес.

Той я погледна внимателно.

— Защо? — попита той меко.

— Ако узная, че този пияница, който живее у мистър Монро...

— Тя млькна, ужасена внезапно от това, което се готвеше да каже.

Джон Уайтсайд бавно наведе глава.

— Не! — извика тя. — Не мисля, че е така. Не, не!...

— Аз бих желал да ви помогна с нещо, Моли.

— Не искам да замина. Толкова ми харесва у вас... Но се боя. Това е много важно за мене.

Джон Уайтсайд стана, приближи се до нея и обгърна раменете ѝ.

— Струва ми се, че не всичко съм разбрал — каза той. — Пък и не искам да разбера. Не е необходимо да разбера. — Той сякаш разговаряше със себе си. — Това не би било много учтиво... да разбера...

— Когато си отида оттук, ще мога да не вярвам в това — изхлипа Моли.

Той за секунда силно стисна раменете ѝ.

— Качете се бързо горе и приберете нещата си, Моли — каза той.

— Аз ей сега ще ви закарам право в Сълийнъс.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.